

1.) ČÁST

Researchers across disciplines have become increasingly interested in **understanding why even people who care about morality predictably cross ethical boundaries**. This heightened interest in **unethical behavior**, defined as acts that **violate widely held moral rules or norms of appropriate conduct**

(Treviño, Weaver, & Reynolds, 2006), is easily understood.

TERCIÁRNÍ INFORMACE

Unethical behavior creates trillions of dollars in financial losses every year and is becoming increasingly commonplace

(PricewaterhouseCoopers, 2011).

SEKUNDÁRNÍ INFORMACE

One form of unethical behavior, dishonesty, seems especially pervasive

(Bazerman & Gino, 2012).

TERCIÁRNÍ INFORMACE

Like other forms of unethical behavior, **dishonesty involves breaking a rule**—the social principle that people should tell the truth. Much of the scholarly attention devoted to understanding why individuals behave unethically has therefore focused **on the factors that lead people to break rules**.

PRIMÁRNÍ INFORMACE

Although rule breaking carries a negative connotation in the domain of ethics, it carries a positive connotation in another well-researched domain: creativity. To be creative, it is often said, one must —think outside the box and use divergent thinking

(Guilford, 1967; Runco, 2010; Simonton, 1999).

SEKUNDÁRNÍ INFORMACE

Divergent thinking requires that people break some (but not all) rules within a domain to **construct associations between previously unassociated** cognitive elements

(Bailin, 1987; Guilford, 1950).

SEKUNDÁRNÍ INFORMACE

The resulting **unusual mental associations serve as the basis for novel ideas**

(Langley & Jones, 1988; Sternberg, 1988).

SEKUNDÁRNÍ INFORMACE

The creative process therefore involves rule breaking, as one must break rules to take advantage of existing opportunities or to create new ones

(Brenkert, 2009).

TERCIÁRNÍ INFORMACE

Thus, scholars have asserted that organizations may foster creativity by hiring people slow to learn the organizational code

(Sutton, 2001, 2002)

TERCIÁRNÍ INFORMACE

and by encouraging people to break from accepted practices

(Winslow & Solomon, 1993)

SEKUNDÁRNÍ INFORMACE

or to break rules

(Baucus, Norton, Baucus, & Human, 2008; Kelley & Littman, 2001).

SEKUNDÁRNÍ INFORMACE

Given that both dishonesty and creativity involve rule breaking, the individuals most likely to behave dishonestly and the individuals most likely to be creative may be one and the same.

Indeed, highly creative people are more likely than less creative people to bend rules or break laws

(Cropley, Kaufman, & Cropley, 2003; Sternberg & Lubart, 1995; Sulloway, 1996).

SEKUNDÁRNÍ INFORMACE

Popular tales are replete with images of —evil geniuses,‡ such as Rotwang in Metropolis and —Lex‡ Luthor in Superman, who are both creative and nefarious in their attempts to ruin humanity. Similarly, news articles have applied the —evil genius‡ moniker to Bernard Madoff, who made \$20 billion disappear using a creative Ponzi scheme.

PRIMÁRNÍ INFORMACE

The causal relationship between creativity and unethical behavior may take two possible forms: The creative process may trigger dishonesty; alternatively, acting unethically may enhance creativity. Research has demonstrated that enhancing the motivation to think outside the box can drive people toward more dishonest decisions

(Beaussart, Andrews, & Kaufman, 2013; Gino & Ariely, 2012).

SEKUNDÁRNÍ INFORMACE

But could acting dishonestly enhance creativity in subsequent tasks?

In five experiments, we obtained the first empirical evidence that **behaving dishonestly can spur (PODPOROVAT) creativity** and examined the psychological mechanism explaining this link. We suggest that **after behaving dishonestly, people feel less constrained by rules, and are thus more likely to act creatively by constructing associations between previously unassociated cognitive elements.**

PRIMÁRNÍ INFORMACE

General Discussion

There is little **doubt that dishonesty creates costs (ZÁTĚŽ) for society. It is less clear whether it produces any positive consequences.** This research identified one such positive consequence, demonstrating that **people may become more creative after behaving dishonestly because acting dishonestly leaves them feeling less constrained by rules.**

PRIMÁRNÍ INFORMACE

By **identifying potential consequences of acting dishonestly**, these findings complement existing research on behavioral ethics and moral psychology, which has focused primarily on identifying the antecedents to unethical behavior

(Bazerman & Gino, 2012).

TERCIÁRNÍ INFORMACE

These findings also advance understanding of creative behavior by showing that feeling unconstrained by rules enhances creative sparks.

SEKUNDÁRNÍ INFORMACE

More speculatively, our research raises the possibility that one of the reasons why dishonesty is so widespread in today's society is that by acting dishonestly, people become more creative, which

allows them to come up with more creative justifications for their immoral behavior and therefore makes them more likely to behave dishonestly
(Gino & Ariely, 2012),

SEKUNDÁRNÍ INFORMACE

which may make them more creative, and so on.

PRIMÁRNÍ INFORMACE

In sum, this research shows that the **sentiment expressed in the common saying —rules are meant to be broken— is at the root of both creative performance and dishonest behavior.** It also provides new evidence that **dishonesty may therefore lead people to become more creative** in their subsequent endeavors.

PRIMÁRNÍ INFORMACE

2.) ČÁST

Unethical behavior creates trillions of dollars in financial losses every year and is becoming increasingly commonplace

(PricewaterhouseCoopers, 2011).

SEKUNDÁRNÍ INFORMACE

Kopie z primárního zdroje: „Brazilian and global companies affected suffered losses of over US\$5 million. In Brazil, 5% reported losses of between US\$100 million and US\$1 billion.“ (Pricewaterhouse Coopers, 2011, str.14)

Není to přesná informace. V textu primárního zdroje, v němž popisovali výzkum a potom srovnávali s minulými lety se objevilo přesnější číslo. Nejde přeci takhle špatně generalizovat citaci – „triliony“, když ve výzkumu uvádí, že přišli z důvodu neetického chování o více než 5 milionů, s tím, že v 5% případů o 100 milionů až 1 bilion. Co je to tedy za hodnotu a odkud je vzata? :-
Určitě jsem se dozvěděla více z původního zdroje výzkumu. Podle mě zde došlo k velkému zkreslení. Čísla v článku vůbec neodpovídají reálné informaci z primárního zdroje.

The resulting **unusual mental associations serve as the basis for novel ideas**

(Langley & Jones, 1988; Sternberg, 1988).

SEKUNDÁRNÍ INFORMACE

Kopie z primárního zdroje: „Intuitive genius, having a larger reservoir of infraconscious associations to draw on, will arrive at chance configurations by routes...“ (Sternberg, 1988, str.403)

Kopie z primárního zdroje: „...one can determine the consequences of changing a theory by adjusting the computational model and observing the new behavior. Most important, it forces one to think in terms of specific representations of knowledge and to specify explicitly processes for manipulation those representations.“ (Sternberg, 1988, str. 178)

Informaci jsem pochopila již z první citace zdroje. Ten větu objasňuje velmi stručně a jasně. Nezkresluje. (Sternberg, 1988). Celá věta v článku zní podle mě dobře a správně dle zdroje. Řekla bych, že celá kniha od Sternberga jasně vysvětluje tohle téma (pozitiva a fungování kreativity), ale vzhledem k upřesnění této informace by se zde podle mě hodila i doslovná citace z knihy (viz.moje kopírované výše – protože je zde podle mě podstatné slovo „configuration“, které v článku nahrazují nejspíš „basis for novel ideas“). Nechápu, proč autor uváděl i druhou citaci - „Langley & Jones, 1988“, která podle mě není upřesňující, ale spíše komplikující/matoucí dovysvětlení fenoménu, jelikož si myslím, že už hovoří trochu o jiném tématu, než autor použil ve větě článku.

3.) ČÁST: Popularizační článek

Účel světi prostředky. Aneb: Mohou „lži a podvody“ podpořit kreativitu?

Kreativita je schopnost vlastní lidskému druhu. Vnímáme ji sami na sobě jako hodnotnou vlastnost. Pokud jí nemáme, usilujeme o ní. Pokud jí máme, většinou jsme na ní pyšní, uvádíme jí v životopise a dokonce může být velmi typická pro určitou pracovní pozici... Otevírá nám dveře do byznysu a vyšší společnosti. Je to jistě ceněná vlastnost.

Máme jí skoro všichni spojenou s pozitivními konotacemi. A co naše okolí? Pokud vymýšlíme nové nápady, které přeračují hranice, většina lidí s menší odvahou nás obdivují. Pokud se stane něco, co pomůže oživit naše každodennosti a je to v podstatě překračování hranic, je to nazývané kreativitou? Nebo je to porušování pravidel a nečestné chování?

Jak se na to dívají vědci?

Napodobovat dřívější výzkumy by nebylo ono, ale aby nás historie trochu nakopla...

Od 50.let minulého století se vědci zabývají tématem kreativity. Dozvíme se něco, co by více než aktualizovalo Sternbergovo dílo „The Nature of Creativity: Contemporary Psychological Perspectives“ (1988)! Jeden z nejzajímavějších názvů experimentů je „Creative liars“ (Beaussart, Andrews et Kaufman, 2013). Je jednoduché představit si, o čem tento článek je. Že by existovalo něco jako „záporná“ kreativita?

Ano! (Gino & Ariely, 2012; Beaussart, Andrews & Kaufman, 2012; Cropley D. H., Kaufman et Cropley A. J., 2003)

Jakto, že se kreativní jedinci ospravedlňují při překračování hranic?

Nejzajímavější studie zkoumala tuto otázku na pěti experimentech. Nejenom, že dochází k ospravedlňování, ale dokonce k „probouzení“ podvádění a nečestnosti. Ani ne tolik inteligence, ale spíše originality v úkolech vede k ospravedlnění chování a tím pádem k porušování pravidel chování. V této studii, „The dark side of creativity: Original thinkers can be more dishonest“, se potvrdil vztah kreativity a nečestnosti. Do historie takto přibyly i dosud nemyslitelné negativní konotace. Na základě těchto faktů se předpokládá, že existují jisté negativní aspekty kreativity, nepopíratelně navíc související s kreativním chováním a že kreativita i nečestnost, obě souvisí s chováním překračujícím hranice (např. s podváděním a lhaním)...

Z opačného konce...

Je vůbec možné vysvětlit účinek obráceně? Má nečestnost a neetické chování vliv na kreativitu?

Ve studii „**Evil Genius? How Dishonesty Can Lead to Greater Creativity?**“ se o toto vysvětlení autoři F. Gino a S. S. Wiltermuth (2014) pokoušejí.

- Vliv neetického chování a překračování hranic na kreativitu. Dojde k většímu uvolnění chování a tím k projevení kreativity?
- Může nečestnost/podvádění/neetické chování „probudit“ v člověku větší volnost, větší ospravedlnění k překročení hranic a tím mu pomoci? Aneb: Jak se stát kreativním pomocí nečestného chování? A posunout se tím ve společnosti dál...

Dne 19. 11. 2014 v Brně

Literatura:

Beaussart, M. L., Andrews, C. J. et Kaufman, J. C. (2013). Creative liars: The relationship between creativity and integrity. *Thinking Skills and Creativity*, 9, 129–134.

Cropley, D. H., Kaufman, J. C. et Cropley, A. J. (2003). Malevolent creativity: A functional model of creativity in terrorism and crime. *Creativity Research Journal*, 20, 105–115.

Gino, F. & Wiltermuth, S. S. (2014). Evil Genius? How Dishonesty Can Lead to Greater Creativity. Washington, DC: *Association for Psychological Science*, 25, 973–981. Dostupné z: <<http://pss.sagepub.com/content/early/2014/02/18/0956797614520714.abstract>>

Gino, F & Ariely, D. (2012). The dark side of creativity: Original thinkers can be more dishonest. *Journal of Personality and Social Psychology*, 102, 445–459.

Pricewaterhouse Coopers. (2011). Cybercrime: Protecting against the growing threat (Global Economic Crime Survey). Dostupné z: <<http://www.pwc.com.br/pt/publicacoes/assets/pesquisa-crimes-digitais-11-ingles.pdf>>

Sternberg, R. J. (Ed.) (1988). *The Nature of Creativity: Contemporary Psychological Perspectives*. Cambridge, England: Cambridge University Press.

Dostupné z:

<<http://www.google.cz/books?hl=cs&lr=&id=ZYo5AAAAIAAJ&oi=fnd&pg=PA125&dq=Sternberg,+A+three-facet+model+of+creativity.+In+Sternberg+R.+J.+%28Ed.%29,+The+nature+of+creativity:+Contemporary+psychological+perspectives+%28pp.+125%E2%80%93147%29.+Cambridge,+Eng>>